

Aan
Van

minister van BZK
[redacted]

nota

brief aan NVvR inzake rol gemeenteraad bij benoeming,
schorsing en ontslag waarnemend burgemeester

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2023-0000131399

Datum

6 maart 2023

Opgesteld door

[redacted]
[redacted]
[redacted]

Samengewerkt met

[redacted]

Bijlage(n)

3

Aanleiding

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden (NVvR) heeft u een brief gestuurd waarin zij haar zorgen uit over de rol van de gemeenteraad bij benoeming, schorsing en ontslag van waarnemend burgemeesters. Dit naar aanleiding van uw brief aan de Kamer van 17 oktober 2022 inzake de uitvoering van de motie-Bisschop/Strolenberg (regeling procedure ontslag waarnemend burgemeester). De VC BiZa heeft gevraagd om een afschrift van uw antwoord aan de NVvR. Gelet op de benodigde afstemming, mede naar aanleiding van de recente bespreking van dit onderwerp in een commissiedebat (zie hieronder) heeft de beantwoording even op zich laten wachten. De NVvR is tussentijds wel op de hoogte gebracht dat een inhoudelijke beantwoording nog zou volgen.

Geadviseerd besluit

Instemmen met de bijgevoegde brief en deze ondertekenen, en een afschrift hiervan aan de Kamer sturen.

Kern

De NVvR is bezorgd dat gemeenteraden onvoldoende inspraak hebben bij de keuze van de cvdK om een waarnemend burgemeester te benoemen of te schorsen/ontslaan. Het ontslag van de waarnemend burgemeester van Scherpenzeel in 2021 is vermoedelijk de aanleiding, doch dit wordt niet met zoveel woorden genoemd. De NVvR bepleit dan ook een feitelijk doorslaggevende rol voor de raad, ook wel een bindend advies genoemd, en trekt hierbij een vergelijking met de rol van de raad bij de procedure van Kroonbenoeming.

In uw reactie geeft u aan dat die vergelijking niet op gaat: een waarnemend burgemeester heeft staatsrechtelijk gezien een andere positie, omdat een waarnemend burgemeester niet voor een volledige termijn wordt benoemd door de Kroon, maar wordt aangesteld door de cvdK indien en zo lang de cvdK dit in het belang van de gemeente nodig oordeelt. Daarbij ligt het in de rede dat het gaat om een beperkte termijn. Deze staatsrechtelijk andere positie uit zich mede in de procedure van benoeming, schorsing en ontslag. Het is van belang dat de cvdK in deze procedure, waarin hij handelt als rijksorgaan, keuzevrijheid heeft, rekening houdend met het gevoel van de raad. De bestuurlijke situatie kan van de cvdK vragen een eigen afweging te maken over wat in het belang van de gemeente noodzakelijk is. Bijv. de aanstelling van een zware waarnemer met een bestuurlijke opdracht in geval van bestuurlijke problemen. Volgens de wet heeft

de cvdK de verplichting de raad te horen alvorens in de waarneming te voorzien, tenzij gewichtige redenen zich daartegen verzetten. Dat is een uitzonderlijke situatie, die in de bestuurlijke praktijk feitelijk niet voorkomt. Wel is het zo dat de rechter in de uitspraak op het ontslag van de waarnemend burgemeester van Scherpenzeel heeft gezegd dat de cvdK zijn besluit deugdelijk heeft te motiveren en een zorgvuldig proces dient te volgen.

Onze referentie
2023-0000131399
Datum
6 maart 2023

U heeft de Kamer eerder geschreven de motie-Bisschop/Strolenberg zo uit te voeren dat in de wet expliciet zal worden gemaakt dat onder het voorzien in de waarneming van het ambt van burgemeester wordt bedoeld dat de cvdK een waarnemend burgemeester kan benoemen, schorsen en ontslaan. Inhoudelijk is daarbij geen wijziging beoogd. De voorgenomen wetswijziging zal dus geen afbreuk doen aan de bestaande rollen en verantwoordelijkheden van de cvdK en de gemeenteraad. U concludeert dan ook dat de positie van de raad goed in de wet geborgd is en zal blijven, en dat ook de bestuurlijke praktijk uitwijst dat zich hier geen grote problemen op voordoen.

Toelichting

Politieke context

De motie-Bisschop/Strolenberg is met grote steun aangenomen. In het commissiedebat Bestuurlijke organisatie, democratie en verkiezingen van 18 januari jl. heeft u toegezegd nog dit kalenderjaar een wetstraject te zoeken waarin de explicitering van de regeling voor benoeming, schorsing en ontslag van een waarnemend burgemeester kan worden meegenomen. Als hiervoor dit jaar geen passend wetstraject wordt gevonden, heeft u toegezegd nog dit jaar met een apart wetsvoorstel te komen om dit te regelen.

Financiële/juridische overwegingen

Ter uitvoering van de motie zullen de Gemeentewet, de Provinciewet en ten slotte ook de Ambtsinstructie gewijzigd moeten worden. Zoals gezegd, is het voornemen de wetswijziging zo beperkt mogelijk te houden, nu het om een verduidelijking gaat. Het voornemen is nu om deze wijziging onder te brengen in een bredere wetswijziging betreffende diverse onderwerpen in de Gemeentewet.

Krachtenveld

De cvdK's hebben behoefte aan de nodige armslag richting gemeenten. Zij handelen als rijksorgaan, dus onder ministeriële verantwoordelijkheid. Een voornemen tot benoeming, schorsing of ontslag dient conform de Ambtsinstructie ter kennis te worden gebracht van de minister van BZK.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	1 brief aan NVvR	
2	2 afschrift aan VC BiZa	
3	3 brief van NVvR	

Onze referentie

2023-0000131399

Datum

6 maart 2023